

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$ 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oră 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercurea și Sâmbăta.

Bulgarii au cerut pace.

Infrângerea oștirii bulgare la Vardar a avut urmări fatale pentru operațiunile militare pe mai departe ale bulgarilor. Strimtorați de trupele antantei din Muntenia au fost constrânși să predea pozițiile strategice una după alta. Prin străpungerea frontului bulgăresc la Vardar oștirea bulgară a fost ruptă în două. Partea dela ost a trebuit să se retragă spre Albania, unde se razimă pe trupele austro-ungare. Cea dinspre nord și vest se retrage din Munții Macedoniei, urmărită de trupele antantei, cari au ocupat Pripetepul, Istipul, iar la Korinovo trupele engleze au pătruns deja pe teritor bulgar și au ocupat orașul Strumița. Situația militară bulgară pare a fi cât se poate de deficilă. Bulgarii au avut pierderi însemnate în prinsonieri și material de războiu. Drumurile grele și comunicația deficilă prin munți face retragerea bulgărească și mai problematică.

În strămtoarea aceasta bulgarii au cerut armistițiu și pace dela ententă.

Agencia telegrafică bulgărescă publică cu datul de 27 sept. următorul comunicat oficios:

Pe baza chibzuirii evenimentelor din urmă, și după desbaterea situației cu factorii competenți, guvernul bulgar, condus de dorința ca să pună capăt vărsării de sânge, a plenipotențiat pe comandantul suprem al oștirii trimisă în războiu, ca să propună comandantului suprem al oștirilor antante din Salonic încetarea ostilităților cu scopul începerii tratativelor pentru armistițiu și pace. Membrii delegației bulgărești au plecat aseară ca să între în lepătură cu plenipotențiații statelor beligerante ai antantei.

Convocarea adunării naționale bulgare.

Agencia telegrafică bulgară anunță:

Partidele cari sprijinesc guvernul au publicat în aceeași zi următorul manifest:

Guvernul în înțelegere cu partidele, cari îl sprijinesc a făcut ieri în 25 Septemvrie la 5 ore după amiază propunere ofi-

cioasă inamicului asupra armistițiu și încheierea păcii. Partidele invită oștirea și poporațiunea ca să păstreze disciplina militară și publică de care e atât de mare lipsă, ca opera începută într'un moment de însemnătate hotăritoare să o putem încheia morocoși. Adunarea națională e convocată pe 30 Septemvrie.

Consiliu de Coroană în Viena.

În 27 d. a. la 4 ore s'a ținut în Viena sub prezidiul Maiestății Sale consiliu de Coroană, cu care prilej s'a discutat întreagă situația internă.

Hindenburg și Ludendorff în Berlin.

Din Berlin se anunță, că mareșalul Hindenburg și șeful statului Ludendorff au sosit la Berlin. Împăratul Wilhem e așteptat în capitala Germaniei în tot momentul.

Prim ministrii despre situație.

Primministrul austriac Hussarek a primit în audiență pe șefii partidelor, cărora le-a destăinuit situația. Primministrul a declarat, că evenimentele din Bulgaria nu ating relațiile monarhiei cu Germania, pe lângă care monarhia ține până în sfârșit. S'au luat grabnice măsuri, ca să se trimită trupe suficiente pentru ajutorarea aliatului bulgar și asigurarea frontului nostru albanez.

Prim ministrul Wekerle a comunicat deasemenea șefilor de partide situația și a convocat consiliul de ministri.

Unui corespondent a declarat Wekerle următoarele:

Nu trebuie să ne speriem. Situația nu e de atare, ea să avem motiv la așa ceva. Ne străduim serios pentru o pace, deci am luat măsuri spre a ne asigura frontul. Natural vom purcede în deplină armonie cu aliatul nostru.

Secretarul de stat Hintze despre Bulgari.

Îndatăce s'a comunicat oficios ministrului de externe german, că Bulgaria cere pace, secretarul de stat Hintze a conferat cu șefii de partide și membrii comisiei supreme, cărora le-a comunicat starea în care se află armata și politica bulgară, Hintze a spus, că situația nu e atât de întunecată și pasul ministrului Malinov e făcut fără știrea și invoirea factorilor competenți. Malinov a interpretat evenimentele dela front din cale afară tragic și acesta a fost motivul, că îndată a și hotărît să ceară armistițiu și pace dela ententă. Pentru a restabili frontul și a da ajutor Bulgariei s'au trimis trupe austro-ungare și germane, cari încurând vor sosi la fața locului și vor opri trupele antantei.

Burián și federalizarea Austriei.

Ministrul de externe Burián a declarat delegaților asociației germane, că a sosit timpul, ca raporturile interne ale Austriei să fie sanate prin o reformă a constituției. Unele naționalități austriace sunt atât de înaintate culturalicește, înecă au drept să trăiască o deplină viciață națională.

ca partidul, prin contele Károlyi și T. Batthyányi, să informeze pe Maj. Sa despre situație. Partidul a cerut audiență, pe cale telegrafică. Depeșa s'a și spedit cancelariei aulice. Ca acest pas, să nu fie considerat, ca o preterare a guvernului, doi deputați au comunicat, în numele partidului, premierului Wekerle, conlusul ce l-au luat.

Trupe austro-ungare în Sofia.

O depeșă din Sofia anunță, că trupe austro-ungare au sosit deja acolo. Regele Ferdinand al Bulgariei, după o depeșă din Köln, rămâne credincios față de alianța cu puterile centrale.

Condițiile de pace ale lui Wilson.

Agența Reuter anunță, că Wilson și-a precizat din nou condițiile de pace într'o vorbire ce a ținut-o în 27 Sept. la Newyork. »Răsboiul — spune Wilson — se extinde în mod pozitiv spre ținte bine precizate, cari n'au fost ex-cugetate nici de bărbați de stat, nici de parlamente. Americanii au intrat în răsboi în momentul când caracterul acestuia eră deplin fixat. *Sfârșitul nu poate fi lărguală de interes, ci acceptarea nediscutabilă a principiului, că interesul celui mai slab e tot așa de sfânt ca și al celui mai puternic.* Aceasta e adevărata pace durabilă. Părerea unanimă a aliaților e, că nu se poate încheia pace de târguală cu puterile centrale, căci au tratat cu ei, și i-au observat când au tratat cu alte popoare, la Brest-Litovsk și la București. Prețul păcii sigure și durabile este dreptatea nepărtinitoare

Partidul contelui Károlyi cere audiență la rege.

Partidul Károlyi-ist a declarat, în ședința de ieri, că e de necesitate urgentă,

FOIȚA.

Scrisoare din Maria-Zell.

Iubite pretine!

Cine oare cunoscând înălțimile sublime ale vieții sufletești nu se dorește spre ele, ca depunându-și sarcina multor griji trecătoare, să petreacă în contemplarea adevărului vecinic, uniadu-și sufletul în mod cât se poate de intim și de nemijlocit cu Domnul Dumnezeu său? Dorul acestor zile senine m'a adus la sanctuarul din Maria Zell cu firma nădejde, că aici înaintea stravechei icoane a Maicii Domnului, unde timp de opt veacuri multe generații s'au închinat, mi-se va lumina sufletul de mărirea împărăției lui Dumnezeu. Cu bucurie fără margini îți scriu, că nădejdea mi-s'a împlinit peste așteptare.

Nu sum singur. Zărnice sosesc din toate părțile peregrinii, de prin munții romantici ai Stiriei și din ținuturi îndepărtate, ca să ingenuache în acest loc sfânt și să vorbească cu cerul în taina inimei lor. N'ai observat tu niciodată la vre-o sfântă mănăstire, cât de adânc este sufletul omului, când în avântul credinței sale și în manifestarea sentimentului său religios caută să se înalțe peste hotarele lumii până la Dumnezeu? Auzind

mulțimile de glasuri unite în cântări de mănăstire ori în rugăciuni îndelungate n'ai simțit frământarea inimilor noastre, cari nu se pot odihni decât în legătura cea sfântă cu dumnezeirea? Mai ales însă acum, când pacea popoarelor și temelii terilor s'au urnit din nemișcarea lor, e zguduitor să vezi frământarea inimilor omenești și să auzi strigătele lor îndurerate, ca să treacă dela noi păharul acesta al durerii și să ne resară iarăși zile mai senine.

Stau în genunchi în pacea sfântă a mănăstirii. Lumina lină a amurgului se lasă peste pădurile de brad din împrejurime. Deodată se pornesc glasurile blânde ale clopotelor mănăstirii, iar din depărtare se aud cântări sfinte, cari se apropie tot mai tare; se aud încunjurând biserica, apoi intrând, umplu sanctuarul: Maria, o Maria... Sunt peregrini din Moravia. În fruntea lor merge crucea împodobită cu flori, după ea vin copii tineri, cari n'au ajuns încă sub arme, apoi câțiva bărbați cu cărți de rugăciuni în mână, după ei într'un șir foarte lung, două câte două, fecieare în haine de jale, cu părul despletit lăsat pe spate, purtând pe umeri câte o cruce de lemn cam de un metru de mare și câte o lumină aprinsă în mână, iar pe urmă vin femei de toată vrâsta. Cântarea lor e domoală; din ea se desprind două cuvinte, cari se repețesc adeseori cu accentul

lor jalnic: Maria, sirota — Marie, orfanii... Procesiunea încunjură biserica și pe dealăuntru umplându-o de cântare sfântă și oprindu-se apoi în jurul columnei, ce ține statua Mariei. Spectacolul fecioarelor, cari își duc crucea pe umeri, aci devine și mai pătrunzător; ele se aruncă cu fața la pământ, iar plânsetele și suspinurile lor se înalță cătră cerul ca și cele mai adânci și mai sfâșietoare vibrări ale inimei omenești. Ele își plâng amarul și greul zilelor, ce le-a ajuns, își deplâng părinții și frații, rudeniile și cunoștii perduți în vârtejul de arme și de foc al răsboiului; și cele mai multe vieța întreagă vor putea veni aici, ca să-și plângă printre munți tinerețele perdute, ca și ficea lui Iefte din Sfânta Scriptură. Femeile le iau crucele de pe umeri și luminile din mână, ele se ridică și luându-și crucele în mână, iar luminile întărindu-le pe pedestalul statuei se adună stând una lângă alta într'un cerc izbitor de impunător și înalță un imn nou cătră Maica Sfântă: O Marie, Maica noastră... Unele plâng încă și oftează cu capul plecat în batistă, pe când deasupra privește spre ele blânda Maică a Domnului, luminată de flăcările luminilor. Câți eram de față, simțiam că ne podidesc lacrimile și ne înecă plânsul. Am văzut un ofițer de rang înalt, cu pieptul plin de decorații, că își șterge lacrimile, se desprinde din mulțimea privitorilor și merge la scaunul mărturisirii.

și mijlocul ei indispensabil este uniunea popoarelor, care se bazează pe contracte ce trebuiesc observate cu rigoare».

Bulgarii și pacea dela București.

»Algemeen Handelsblad« din Amsterdam, ocupându-se de schimbarea de front a Bulgariei, constată că motivul principal ar fi fost pacea dela București, care nu a satisfăcut pretenziunile naționale ale Bulgarilor. Faptul, că Bulgaria n'a primit Dobrugea întreagă a provocat căderea lui Radoslavow, și ajungerea lui Malinow la putere, care a avut, din capul locului simpatii pentru ententă. Lovitura ce au îndurat-o trupele bulgare, și faptul că inamicul a pătruns pe teritoriul vechei Bulgarii, i-a îndemnat la pasul ce l-au făcut, ca să salveze ce se mai poate salva.

Bulgaria a capitulat necondiționat. Agenția Reuter anunță, că Bulgaria s'a predat necondiționat. În Macedonia s'au pus capet ostilităților.

Răsboiul european.

Pe frontul macedonean se semnalează înaintarea trupelor sârbo-franceze, cari au ocupat orașul Velez, Cociana, iar la Kustendjil au ajuns la granița Bulgariei-vechi. Sârbii au ocupat Üsküb-ul, iar la Ochrida au cucerit teren, după ce trupele austro-ungare au trebuit să predea un sector, pe urma retragerii oștirii bulgare.

Cu o hii plâns, cu privirea perdută în zare, cu crucile în mână ies fecioarele din biserică. Așa cum erau în clipa aceea, oricare dintre ele ar fi putut servi de model unui Guercino, ca să eternizeze cu arta lui o sfântă Margarită ori un chip ideal de fecioară și martiră. Dintre femei multe aveau pe față paloarea morții, iar din ochii lor stânsi licăreau lacrimile. Parcă întreaga lor ființă își punea întrebarea: Oare pentru ce trăim în lume? Dar eredița lor e răspuns la toate: Noi credem în Dumnezeu și în ajutorul Preacuratei Vergure Maria.

Caut printre neuitatele mele amintiri din Roma, ca să aflu undeva vre-o asemănare cu scena aceasta înduioșătoare. Procesiunile umiliților alumni adunați din toată lumea în institutul De Propaganda Fide se petrec într-o atmosferă creștină foarte luminată; procesiunile din catacombe conduse de „cultores martyrum“ sunt foarte atrăgătoare; cele din San Lorenzo în Damaso cu copilași purtând stola roșă a martirilor te înduioșează până la lacrimi; menifestațiile de solidaritate catolică a creștinilor de sub strălucitul ceriu al Lațiuului te răpesc; măreț a fost peregrinajul francez la beatificarea Joanei D'Arc; înălțătoare au fost serbările jubileului de 16 veacuri dela Constantin cel Mare, iar procesiunea pontificală e unică prin importanța și prin simbolismul ei, ce își desfășură

Răsboiul însă continuă cu o vehementă indescritibilă la frontul de vest, unde generalul Foch a aruncat în foc rezerve respectabile, cari se aruncă asupra frontului german pe o linie de 360 Klm. dela mare și până la Verdun. Pe frontul dela Ypern trupele belgiene și americane au ocupat orașul Dixmuiden și au înaintat circa 10 Km. în afunzime făcând mai multe mii de prizonieri și câteva sute de tunuri. Mai vehementă a fost lupta între Douai și St. Quentin, unde trupe de elită engleze și franceze au atacat. Se anunță căderea Cambrai-ului. La St. Quentin francezii au înaintat spre nord și se dau lupte nemaipomenite. Tot asemenea și în direcțiunea Laon-ului, unde francezii încă au progresat. Pe linia dintre Reims și Verdun numai francezii au putut face progrese, americanii au fost siliți să evacueze câteva puncte sub vehemența contraatacurilor germane. În tot decursul luptelor elanul oștirii germane n'a scăzut. Deși stau în față cu o oștire uriașă inamică, se apără cu o vitejie uimitoare. Imprejurarea aceasta explică succesul relativ puțin, ce a avut până acum întreaga ofenzivă lui Foch.

În amurg.

A uitat noaptea să vie, opăcită în drum de brazi,
Mai apoi a dat de paltini și de tufe și de fagi,
Și așa din stat în stat, a uitat să între în sat
Sunt opt ciasuri jumătate și abia de s'a nserat.
Paserea încă-i pe creangă și fluturu-i la plimbare
Iar doi tineri, fără grabă stau de vorbă în cărare
Și întind la sfat ca domnii cei uitați între păhare,
Așa e de lung azi ceasul și zăbavnică nserarea.
Iară eu mă las ca gândul să mă fure cum va vrea
Știu eu ce-i a lui, de zile, și-mi cunosc eu partea mea,
De aceea râd, când toane îl apucă de plimbare,
Când fixează puncte, linii, pentru o trainică schim-
[bare.

Înainte oștilor strălucirea bisericii luptătoare, — dar procesiunea și rugăciunea acestor fecioare dela Maria-Zell rămân fără asemănare între manifestările credinței, precum fără seamăn rămân în istorie zilele aceste de grea urgie, cari le-au pus lor crucea pe umeri. În Roma e serbare de triumf, aci suntem pe drumul greu, ce duce la Golgota. Sfântul Clement Hofbauer, apostolul Vienei de acum o sută de ani, în eremul său dela Tivoli a purtat crucea pe umeri și dimpreună cu el și alții, dar în inimile lor nu se zbăteau durerile, cari se zbat astăzi în piepturile acestor fecioare nevinovate.

Glasul clopotelor se pornește din nou prin umbrele serii. Alte cântări se aud apropiindu-se de mănăstire, mai vesele însă și pline de viață: iarăși o mulțime de fecioare vin, aceste însă în haine albe, peste umeri cu pantlici albastre și încununat cu flori ca în zilele senine ale vremilor de pace. Biserica strălucește de luminile lor și se înseninează de glasurile lor: Maria... auch wir sind deine Kinder! Dar cine nu știe, că și în piepturile aceste plâng inime zdrobite?

Paternicii zilelor vorbesc pe fronturi de luptă în glas de tunuri, iar aici se înfrățesc popoarele în suferința lor cea neînțeleasă și nerăsplătită; acolo se stărnă și se surpă tronurile, iar aici se pogorâ pe

Când vrăjit de măreția lumilor din ideale,
Mă momește și pe mine în vârtejurile sale
Și mă duce, duce, duce, prin noiam de dulci visări
Doritor de-atâta farmec și de atâtea desmerdări...
Sboară gândule și sfarmă opritoarea humei moarte
Azi mi dor ca fericirea călăuză să te poarte
Ca să-ți faci o 'nchipuire despre-o țeară unde-i pace
Unde legea-i iscusită și dreptății a sta îi place.
Că de mult podoaba stelei stă ascunsă și trudită
Cum stă noaptea în întunec o clădire risipită
Unde-au străjuit odată doi moșnegi uitați de lume
Ce n'au dat vieții-odrasla și putere și renume.
Sus gândule, hait la drum, seară-i seară
Dar vezi bine, să-mi mai vii înapoi iară
Cu vești bune și răsfăț, că mi dor de-o zi cu soare
Și de-o sfântă și înaltă și solemnă sărbătoare.

Ruștior, 29 August 1918.

Bionel.

Informațiuni.

Protopop al Medieșului a fost numit, în ședința consistorială de Marți, părintele protopop dela Târgul-Murășului *Iuliu Nistor*, care a părăsit dieceza de Hajdudorogh, reintorcându-se în sinul Arhidiecezei.

Felicitările noastre!

Inchiderea institutelor din Blaj până la 10 Octobrie n. Din cauza influenței spaniole, care s'a încuibat și printre elevii școlilor noastre, comitele din Aiud la propunerea drului nostru arhidiecezan *Dr. Hâncu*, a dispus sistarea prelegerilor până în 10 Octomvrie. Ordinul se referă la toate institutele din Blaj. Prelegerile se vor începe, Vineri în 11 Octomvrie.

Asociația ardeleană (Erdélyi szövevség) și-a amânat adunarea convocată pe 28 Sept., din cauza evenimentelor desfășurate în Baloani.

pământ împărăția lui Dumnezeu. Pentru mulți vinovați a sunat ceasul resplătirii, iar pentru biserică cea sfântă se repește adevărul, cu care au încununat-o veacurile: Vreme nouă cu izbândă nouă.

Dar oare — mă întreb eu — va resună cântarea de învingere sfântă și în Sionul românesc? La noi parcă se repeșesc orgiile romane dinaintea prăbușirii imperiului păgân. Ne perdem viața și n'am trăit-o — se scuza mulți. Dar nime nu se întreabă, că ce-i viața și unde ne ducem.

Acum încheiu. Deo Domnul, ca rugăciunile și suferințele dreptilor să învingă nedreptatea din lume și să ne aducă înfrățirea și unirea tuturor.

Sperând, că tu și acum îți aduci aminte de mine în sîntele tale rugăciuni, rămân
Maria-Zell, în August 1918.

Al tău pururea iubitor pretin
Ioan.

Res severa est verum gaudium.

Un lucru serios e adevărată bucurie.

Seneca, Epistolae 23.

Semper homo bonus tiro est.

Omul bun rămâne totdeauna începător.

Marțial, XII. 51.

MARIAN: »Dictionar de citate«.

Excursiunea cercetașilor dela gimnazialul din Blaj. Pe un timp de frumusețe extraordinară, cum numai în Munții Apuseni pot fi începuturile de toamnă, un grup de 26 cercetași, conduși de profesorii Dr. Al. Borza și N. Negruțiu, a făcut o reușită excursie în zilele de 15—18 Septembrie la Geoagiu—Zlatna—Alba-Iulia. Nici nu se poate spune în câteva cuvinte ce au văzut și experiat în cele 4 zile de drum acești tineri, cu sac în spate, veseli, buni de picioare și pururea cu cântece pe buze!

Scoala agronomică dela Geoagiu, minunile naturii dela Feredeș și „Chei“, panorama de pe dealul „Jidovu“, fabricile și bulgării de aur dela Zlatna, muzeele și locurile istorice dela Alba-Iulia sunt momentele de căpetenie, neuitate ale excursiei.

Na vor uita acești tineri porniți spre tot ce e bine și frumos, ci vor admira în totdeauna și vor încerca să urmeze pilda acelor două mărețe figuri culturale românești, pe cari au avut norocul să le întimpine aici: Venerabila scriitoare, dâna Constanța de Dunca Șchian, care-și petrece bătrânețele senine la Zlatna, și inimosul domn G. Todieă din Geoagiu, care cercetează tainele cerului de pe terasa Tusculanumului său și răspândește multă — multă lumină în mijlocul acestui neam, căruiu îi mai trebuiesc mulți apostoli de aceștia însuflețiți.

Pretutindena am fost bine primiți și în aceste vremuri grele. Ne-a încântat și ospitalitatea țăranilor noștri, iar îndeosebi domnii G. Todieă, I. Stupineanu, I. Demșa, I. Popp, E. Beșa, V. Urziceanu ne-au îndatorat în mod deosebit prin bunaprimire, de care ne-au împărtășit și prin jertfale ce au adus pentru noi. Le mulțămim și pe această cale.

Ravagiile boalei spaniole încep să ia proporții înspăimântătoare. În Blaj au fost până acum deabia câteva cazuri mai grave, cu atât mai greu au atins însă câteva sate din jurul Blajului. În Sâncel au fost o mulțime de cazuri mortale și numai în 1 Octombrie s'au anunțat deodată decesul la 5 inși. Boala se dezvoltă în pneumonie, când cazul e de regulă e mortal. Medicina stă încă aproape neputincioasă față cu cumplitul flagel.

O tragedie sguduitoare s'a petrecut zilele aceste la Blaj: Nevasta și soacra lui Văsălie Kis, soldat român din Selaj, care era aplicat pe lângă spitalului Kamenica din loc, au venit să-l cerceteze. În portul pitoresc din Selaj le-am văzut, în haine mândre de sărbătoare. A doua zi a căzut bătrâna la pat, cuprinsă de boala spaniolă, apoi nevasta. Au murit ambele, una sâmbătă, cealaltă luni. Iar cei trei orfani ai lui Văsălie Kis, zădarnic vor mai aștepta acasă pe mama, pe bunica lor. Au plecat amândouă într'un ceas nenorocos la drum, ca să nu mai vadă niciodată Selajul și pe cei trei copii, cari poate și azi se roagă încă: Doamne adă acasă pe bunica, pe mama — sănătoase. Au fost înmormântate amândouă în cimitierul din Blaj.

Preluarea gărei Predeal. Se anunță din Brașov, că direcțiunea Căilor ferate maghiare a preluat dela comandamentul militar german oficioș linia ferată Brașov—Predeal. Tot C. F. M. au preluat și gara Predeal. Restricțiua pentru călătoria persoanelor civile însă se susține și pe mai departe pe aceasta linie.

Boala spaniolă (Nathan)

sau

Influența rebelă.

Cu ocazia actualului războiu între altele s'au putut înregistra în neozologia nesfârșitului șir al diverselor boale încă alte două noi boale necunoscute până acuma și ivite în decursul războiului și în armatele beligerante și anume: Prima e o boală de ochi, descoperită de englezul Barhwig în 1917, iar a doua e o boală numită boala spaniolă.

1. Cea dintâi e o boală de ochi, ce se caracterizează prin inflamarea pleoapelor, — e o conjunctivită infecțioasă, ce apare aproape brusce, conjunctivele devin foarte inflamate, roșii, iar vasele din jurul globului devin foarte iritate, turgescențe și foarte dureroase. Pacientul simte o mare durere de cap, ferbințeli și genă în lumină. Ochiul lacrămează în continuu, se produc oarecare puroaie, iar mai târziu vasele încep a sângeră.

Boala e contagioasă, infecțioasă și transmisibilă, bolnavul trebuie izolat și luate serioase și grabnice măsuri de îndreptare.

2. A doua e așa numită boala spaniolă, cunoscută tot din acelaș an (1917), mirare, e contagioasă, epidemică și transmisibilă, deci e o boală microbioasă, căci numai așa să explică marea ei răspândire aproape în toate statele europene. Microbul acestei boale după unele date puțin suficiente, și isvoare încă nesigure și neconfirmate ar fi fost descoperit acum abia în timpul din urmă de către prof. Hoorn dela facultatea de medicină din Budapesta în colaborare cu un asistent al său. Ori după Dna acest mureb ar fi identic cu microbul influenței desigur, descoperit încă de mult de către prof. Pfeiffer, având aceleași însușiri și cultivându-se pe aceleași medii de cultură ca și acesta, deci microb identic cu acelaș calitate, care de fapt trebuie să producă aceeaș boală. Deoarece însă o literatură cu date mai pozitive asupra acestei boale până azi nu avem, tot ce putem spune e numai aceea ce am putut observa personal din dese cazuri, ce le-am avut și studiat până acum.

Subsemnatul încă înainte de aceasta cu 6 luni am avut două cazuri aici la Blaj în aceeaș familie. Primul pacient a fost soțul, iar la șase zile soția, copiii însă au scăpat fără de a-se îmbolnăvi.

De fapt primul caz m'a surprins foarte mult din punct de vedere al formei cum s'a prezentat, și nu mă împăcam eu însumi cu diagnosa mea, de „influență rebelă“ mai ales că cazuri de influență am avut foarte multe în decursul carierei mele și mai ales în anul 1893, când a fost o adevărată epidemie de influență, însă cu o formă și caracter cu totul particular față de formele actuale. Pe de altă parte n'aveam cel mai mic ghid de acomodare și nici urmă de literatură cătuș de obscură spre a mă putea orienta.

Prezentându-mi-se însă din ce în ce mai multe cazuri de asemenea natură — atât în clientelă privată cât și mai ales printre pacienții militari din spitalul „Kamenica“ din Blaj.

Nedumerirea aceasta a dăruit mult asupra mea, căci din modul cum apărea boala și de forma cum se prezentă, deduceam că am a face cu ceva nou, ceva străin —

necunoscut, dar tot analog influenței — și cu toate aceste după modul de tratare se obțin un rezultat atât de repede — era surprinzător pentru mine. Abia târziu de tot din unele reviste medicale și mai ales ziare, am dedus că în asemenea cazuri avem a face cu o nouă boală, botezată boala spaniolă, care după părerile mele personale nu e decât influența de altădată, dar cu o formă mult mai complicată și cu acelaș microb, dar mai violent, mai toxic, mai sălbatic, cari luat prin surprindere și tratat cu repeziune și la timp — tot așa îngrabă se atenuează și boala dispare, pe când lăsându-i timp mai îndelungat — și bolnavul netratat la timp și repede — microbul pune stăpânire pe organism, îl slăbește, iar el se întărește să extindă la alte organe, dă complicații din ce în ce mai serioase, iar vindecarea atunci e foarte anevoioasă, — deci:

1. Această boală atinge orice vârstă, dar mai ales pe cei muncitori, oboșiți, trudiți, debili — și în special vârstele între 10— și 50—60 de ani.

2. Boala survine de cele mai multeori brusce și deodată atât la sexul femeiesc cât și la cel bărbătesc, cu dureri de cap foarte pronunțate, dureri în mâni și picioare, dureri de gât, de stomac, dureri în șira spinării, lipsa de poftă de mâncare, greață, de multe ori vărsături, constipție în cele mai multe cazuri, o greutate în tot trupul, fierbințeli foarte mari, cu o temperatură de multeori peste 40°, o debilitate generală, față îmbujorată, ochii iritați, aprinși și de multeori roșii, buzele roșii și uscate, limbă înscărcată, iar bătăile inimii foarte accelerate, pacientul de multeori e foarte iritat. Și dacă în asemenea cazuri nu se iau cât mai în grabă măsuri serioase medicale, boala trece cu atât mai greu cu cât ajutorul medical i-se dă mai târziu — mai ales că această boală are nenorocitul dar de-a da naștere la complicațiile cele mai varii, la care nici nu te poți aștepta. Așa bunăoară am observat cazuri de complicații asupra creierului, unde am observat pe lângă marile dureri de cap foarte mari, o greutate în auziu, meningite, scurgeri de urechi, scurgeri de sânge pe nas și chiar urechi, troahnă, răgușeli — laringite și faringite, bronchite din partea plămânului, scupări de sânge, astm, mai des pneumonii foarte rebele, nevralgii, bătăe de inimă, pleuresii, dureri violente de stomac, sgâr-ciuri, paralisii, redeştepări de reumatisme, insomnii, scurgeri de sânge la femei, pierderea vederii pentru moment (am avut două cazuri).

(Va urma).

Prof. Dr. Hâncu.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

AVIZ!

Cumpărăm vin vechiu, must, mere, nuci, ouă, ceapă și varză.

Cerem oferte pe adresa:

Societății comerciale pe acții
„CONSUM“
Blaj — Balázsfalva.